

ChristenUnie

Jaarverslag
2010

Inhoudsopgave	
Woord vooraf	3
Hfst. 1 Het jaar 2010 in vogelvlucht	4
Hfst. 2 Organisatie	5
2.1 Unieverklaring	5
2.2 Landelijk Bestuur	5
2.3 Partijbureau	5
2.4 Unieconvent	6
2.5 Unie- en Ledencongressen	6
2.6 Ledenaantal	6
Hfst.3 Strategie en afstemming	7
3.1 Politiek Beraad	7
3.2 Bewindspersonenoverleg	7
3.3 Driehoeksoverleg	7
3.4 Thematische partijcommissies	7
Hfst.4 Verkiezingen	8
4.1 Gemeenteraadsverkiezingen 3 maart 2010	8
4.2 Tweede Kamerverkiezingen 9 juni 2010	8
4.3 Herindelingsverkiezingen 17 november 2010	8
4.4 Provinciale Statenverkiezingen 2 maart 2011	8
4.5 Eerste Kamerverkiezingen 23 mei 2011	8
Hfst. 5 Overige activiteiten	9
5.1 Kaderschool	9
5.2 Scouting	9
5.3 Doelgroepenbeleid	9
5.4 Internationale Samenwerking	9
5.5 Gebed	10
Hfst. 6 Vooruitblik naar 2011	11

Woord vooraf

Het jaar 2010 is in de geschiedenis van de ChristenUnie een jaar waarin meer dan ooit bleek dat mensen de loop der dingen niet in de hand hebben. We 'wisten' het wel zo ongeveer: een jubileumjaar, een gewaardeerd lid van de regeringscoalitie, groei. Maar na een jaar zag het er anders uit: het jubileum was bijna vergeten, de coalitie behoorde tot het verleden en de steun liet te wensen over.

Voor een christelijke politieke partij is wezenlijk dat ze beseft dat God de Heer van ons leven en van de geschiedenis is. Christelijke politiek betekent dat mensen proberen zich in hun politieke denken en handelen te voegen naar wat God van hen verwacht. Dat is een zaak van bedoeling en resultaat: bedoeling omdat leden van de ChristenUnie God willen dienen, resultaat omdat wat we doen, beoordeeld wordt met behulp van waarden en normen die we uit de Bijbel kennen. In de praktijk laten we het oordeel over resultaten vaak bepalen door wat anderen onze successen noemen. Maar voor de ChristenUnie is dat niet de hoogste maatstaf. Trouw aan onze missie en eensgezindheid zijn belangrijker dan verkiezingswinst. Dat bleek ook uit het evaluatierapport dat het bestuur liet opstellen na de teleurstellende verkiezingen voor de Tweede Kamer.

Er is in 2010 veel gedaan door de partij met haar leden, politieke vertegenwoordigers, bestuurders en medewerkers. Dat blijkt uit het hier voorliggende jaarverslag. Het bestuur spreekt graag de hoop uit dat het verrichte werk betekenis heeft als het gezien wordt in het licht van het koninkrijk van God.

Peter Blokhuis
Voorzitter Landelijk Bestuur ChristenUnie

1 Het jaar 2010 in vogelvlucht

Op 22 januari 2000 besloten GPV en RPF een unie te vormen onder de naam 'ChristenUnie'. Het jaar 2010 was dus een jubileumjaar ter gelegenheid van het tienjarig bestaan. Op 30 januari was er daarom een feestelijk congres georganiseerd op een feestelijke locatie, het BeatrixTheater in Utrecht. Het was ook de aftrap van de campagne voor de Gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart.

In de vroege ochtend van 20 februari besloten de PvdA-bewindslieden niet langer deel te willen nemen aan het kabinet Balkenende IV, vanwege onenigheid over de missie in Afghanistan. Het kabinet ging demissionair verder, wat betekende dat de vertrekkende ministers niet vervangen zouden worden, maar dat de zittende ministers en staatssecretarissen de ministerschappen zouden overnemen.

De campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen ging van start onder de leus 'Stabiel en betrokken'. De uitslagen van de verkiezingen op 3 maart lieten een wisselend beeld zien. Hoewel er in enkele gemeentes zetelwinst werd geboekt en in zeven gemeentes en in één deelraad voor het eerst een zetel werd behaald, was er op de meeste plaatsen een lichte achteruitgang.

Ondertussen is heel hard gewerkt om het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen versneld klaar te krijgen. Op het Uniecongres van 24 april zijn zowel het verkiezingsprogramma 'Vooruitzien' als de kandidatenlijst na amendering vastgesteld. Dankzij een succesvolle giftenactie onder de leden van de ChristenUnie, kon de campagne met een goed gevulde verkiezingskas van start gaan.

Na een intensieve campagne vonden de verkiezingen plaats op 9 juni. De uitslag was teleurstellend. We gingen terug van zes naar vijf zetels in de Tweede Kamer. Het bestuur besloot dat er een grondige evaluatie moest worden gehouden en benoemde hiervoor een stuurgroep onder leiding van de heer Nico Schipper. Het team Advies van het partijbureau voerde de brede evaluatie, inclusief kiezersonderzoek, uit, onder leiding van de stuurgroep. Het bleek een grotere taak dan oorspronkelijk ingeschat en het duurde tot 20 december voor de stuurgroep het rapport 'Met hart en ziel' aan het Landelijk Bestuur kon aanbieden.

In oktober is kabinet Rutte geïnstalleerd en kwam er een einde aan het inmiddels demissionaire kabinet Balkenende IV. Op een feestelijke bijeenkomst op 5 november in Hooglanderveen is onder veel dank afscheid genomen van de bewindspersonen, hun politiek assistenten en de twee niet herkozen Tweede Kamerleden Ernst Cramer en Ed Anker.

Ondertussen waren de voorbereidingen voor de volgende verkiezingen, namelijk die van de Provinciale Staten (2 maart 2011) en van de Eerste Kamer (23 mei 2011) alweer in volle gang.

Zo verliep 2010 anders dan we van tevoren gedacht hadden. We dachten dat het vooral een jubileum- en ledenwerfjaar zou worden; het werd een verkiezingsjaar met twee grote verkiezingen.

2 Organisatie

2.1 Unieverklaring

Het begin van de Unieverklaring luidt als volgt:

Wij, leden van de ChristenUnie, hebben ons verenigd om vanuit ons christelijk geloof invloed uit te oefenen op het bestuur van ons land en in de samenleving. Gelovig luisterend naar het Woord van God en met een open oog voor de werkelijkheid zoeken wij naar zijn wil. We laten ons daarbij aansporen door Gods opdracht om Hem lief te hebben en ook onze medemensen.

Dit is wat het Landelijk Bestuur richtinggevend en motiverend ook in 2010 voor ogen stond bij al zijn activiteiten en besluiten.

2.2 Landelijk Bestuur

Het Landelijk Bestuur is belast met het bestuur van de ChristenUnie. Het heeft in 2010 maandelijks vergaderd, met uitzondering van de zomermaanden juli en augustus. Alleen de reguliere vergadering van november is komen te vervallen. Na de val van het kabinet en de verkiezingen van 9 juni vonden extra bestuursvergaderingen plaats.

Tevens vonden er in 2010 reguliere overleggen plaats met het bestuur van de Bestuurdersvereniging, het curatorium van het Wetenschappelijk Instituut en het bestuur van de SGP.

Op het Uniecongres van 24 april 2010 is de heer Bert Boerman herbenoemd als lid van het Landelijk Bestuur.

De heer Shamir Ceuleers kreeg per 1 oktober een tijdelijke aanstelling als beleidsmedewerker van de Tweede Kamerfractie, een functie die onverenigbaar is met de functie van lid van Landelijk bestuur. Zijn lidmaatschap is daarom opgeschort. Overigens bleef de samenstelling van het Landelijk Bestuur in 2010 ongewijzigd:

- Joop Alsema, politiek secretaris
- Peter Blokhuis, voorzitter
- Bert Boerman, penningmeester
- Jacques Christiaanse
- Shamir Ceuleers
- Dick van Dijk, internationaal secretaris
- Peter van Duijvenbode
- Jan Harmsen
- Sandra Korteweg, vice voorzitter,
- Betty Poutsma-Jansen, secretaris
- Gert Schouwstra
- Marja Sijpestein-de Gelder

2.3 Partijbureau

Het Partijbureau is belast met de ondersteuning en de ontwikkeling van de ChristenUnie en met de ondersteuning van het Landelijk Bestuur. Naast deze statutaire taakstelling, verzorgt het Partijbureau de administratie van het Wetenschappelijk Instituut, Perspectief, de ECPM, de Bestuurdersvereniging en de FICDD. Het partijbureau houdt kantoor aan de Puntenburgerlaan 91 in Amersfoort.

De heer Menno van Hulst is door het landelijk bestuur aangesteld als directeur van het partijbureau. De heer Shahied Badoella is adjunct-directeur en houdt zich met name bezig met communicatie en HRM (human resource management).

Er zijn zes teams, onder leiding van een teamcoördinator.

Het team Algemene Zaken draagt zorg voor financiën, ledenadministratie en bestuurlijke ondersteuning.

Het team Advies geeft advies aan en zorgt voor verbinding tussen politieke vertegenwoordigers op alle niveaus. Ook besturen van kiesverenigingen en Provinciale Unies worden geadviseerd.

Het team Opleiding is verantwoordelijk voor de Kaderschool.

Het team Campagne & Evenementen organiseert campagnes, inclusief de permanente campagne, ledenwerving, evenementen en doelgroepenbeleid.

Het team Communicatie verzorgt de website, HandSchrift, nieuwsbrieven en andere landelijke uitingen van de ChristenUnie.

Het team Voorlichting verzorgt de voorlichting voor partij en Tweede Kamerfractie en bevindt zich in Den Haag.

2.4 Unieconvent

Het Unieconvent bestaat uit de 12 provinciale voorzitters en heeft tot taak het Landelijk Bestuur gevraagd en ongevraagd van advies te dienen in alle aangelegenheden die de ChristenUnie betreffen. Verder heeft het Unieconvent een beslissende rol bij het vaststellen van de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer. De heer Jan de Jonge uit Bennekom is voorzitter van het Unieconvent.

In 2010 is het Unieconvent twee maal bij elkaar geweest. Er is een profiel vastgesteld en een selectiecommissie benoemd in verband met de Eerste Kamerverkiezingen van 23 mei 2011.

2.5 Unie- en Ledencongressen

In 2010 vonden twee congressen plaats.

Op 30 januari was er een bijzonder congres, namelijk een jubileumfeest ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de ChristenUnie. Er waren zo'n 800 bezoekers in het Beatrixtheater in Utrecht.

Op 24 april werd een Uniecongres gehouden in congrescentrum De Werelt in Lunteren. Op dit congres werd het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen van 9 juni 2011 vastgesteld.

Aangezien op het moment van het tweede Uniecongres het jaarverslag en de jaarrekening over 2009 nog niet klaar was en er geen derde congres meer gehouden zou worden, is aan het Uniecongres toestemming gevraagd en gekregen om de jaarrekening 2009 op het eerste Uniecongres van 2011 vast te stellen.

Door het aannemen van het amendement van ChristenUnie Hellendoorn heeft het Uniecongres voor de jaren 2011 en 2012 nieuwe contributietarieven vastgesteld op respectievelijk €48 en €52. Het aannemen van het amendement van ChristenUnie Veenendaal zorgde ervoor dat de verhouding tussen de verdeling van de contributieopbrengsten tussen partijbureau, Provinciale Unies en kiesverenigingen ongewijzigd bleef.

2.6 Ledenaantal

Voor het derde achtereenvolgende jaar is het aantal leden van de ChristenUnie gedaald. Het aantal nieuwe leden bedroeg 864, het aantal leden dat werd uitgeschreven 1524, een netto verlies van 660. De teller staat per 1 januari 2011 op 25.480 leden.

In oktober 2010 is er een medewerker van het partijbureau vrijgesteld voor de hoofdtaak ledenwerving.

3 Strategie en afstemming

Binnen de partij fungeren diverse overleggen waarbinnen de politieke strategie wordt besproken en waarin zaken worden afgestemd.

3.1. Politiek Beraad

Het Politiek Beraad bestaat uit vertegenwoordigers van alle geledingen binnen de ChristenUnie. Dit beraad komt eens in de zes weken bijeen en bespreekt actuele politieke onderwerpen, die voor de ChristenUnie van belang zijn. Het Politiek Beraad staat onder voorzitterschap van de politiek secretaris van het Landelijk Bestuur, dhr. Joop Alsema. Er is twee keer een zogenaamd 'Politiek Beraad plus' gehouden; hier werden naast de vaste deelnemers een beperkt aantal mensen uit het land uitgenodigd om de strategie te bespreken.

3.2. Bewindspersonenoverleg

Onderwerpen uit de dagelijkse actualiteit worden besproken op het Bewindspersonenoverleg (BPO), dat wekelijks Bijeenkwam op de donderdagavond voor de ministerraad. Naast de bewindspersonen en hun politiek assistenten komen hier vertegenwoordigers van de Tweede Kamerfractie, de Eerste Kamerfractie, de Eurofractie, het Landelijk bestuur en het Partijbureau bij elkaar. In augustus is dit BPO voor het laatst gehouden.

3.3. Driehoeksoverleg

Voordat de ChristenUnie deelnam aan het kabinet, was er een wekelijks driehoeksoverleg tussen de voorzitter van de TK fractie, de partijvoorzitter en de directeur van het partijbureau. Tijdens de regeringsdeelname kwam het PBO (zie 3.2) hiervoor in de plaats. Sinds september is er geen BPO meer en is het driehoeksoverleg weer in ere hersteld.

3.4. Thematische partijcommissies

Een zevental Thematische partijcommissies (TPC's) hebben een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming van het verkiezingsprogramma. In de periode na de verkiezingen is die inbreng geëvalueerd en is besloten om met deze opzet door te gaan. Er zijn nu TPC's op het terrein van Openbaar Bestuur, Zorg, Duurzaamheid en Onderwijs, onderzoek & ontwikkeling. TPC's op het gebied van Jeugd & gezin en Ontwikkelingssamenwerking zijn in voorbereiding.

4 Verkiezingen

4.1 Gemeenteraadsverkiezingen 3 maart 2010

De resultaten van deze verkiezingen waren per saldo teleurstellend. We hebben 41 zetels verloren in 40 gemeentes en we hebben in 25 gemeenten een zetel gewonnen. Netto is de ChristenUnie er dus 16 zetels op achteruit gegaan.

4.2 Tweede Kamerverkiezingen 9 juni 2010

De selectiecommissie en de verkiezingsprogrammacommissie onder voorzitterschap van respectievelijk de heren Bert Groen en Joop Alsema waren hun werk in 2009 al gestart. Een campagneorganisatie waarin vele medewerkers van partijbureau en Tweede Kamerfractie aan meededen is opgezet onder leiding van campagneleider Shahied Badoella. De verkiezingen na de intensieve campagne leverde zetelverlies op. Verkozen zijn op 9 juni André Rouvoet, Arie Slob, Esmé Wiegman, Joël Voordewind en Cynthia Ortega.

De uitslag van deze verkiezingen waren voor het Landelijk Bestuur de aanleiding om een brede evaluatie uit te laten voeren, zoals in hoofdstuk 1 al is beschreven.

4.3 Herindelingsverkiezingen 17 november 2010

Op 24 november 2010 heeft de ChristenUnie in acht gemeenten zetels behaald. In Medemblik en in Bussum werd 1 zetel gehaald, in De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Súdwest Fryslân en Bodegraven-Reeuwijk 2 zetels. In zowel Woudenberg als Scherpenzeel, waar de herindeling werd uitgesteld en 'gewoon' voor de oude gemeenteraad werd gestemd, ging de ChristenUnie helaas terug van 2 naar 1 zetel.

4.4 Provinciale Staten verkiezingen 2 maart 2011

Er is een model-verkiezingsprogramma gemaakt, dat door de Provinciale Unies gebruikt kan worden om hun eigen programma te schrijven. De campagne die haar hoogtepunt in februari 2011 zal bereiken is voorbereid onder leiding van campagneleider Erik van Dijk.

4.5 Eerste Kamerverkiezingen 23 mei 2011

Het Unieconvent heeft een selectiecommissie benoemd en een profiel vastgesteld ten behoeve van de kandidatenlijst voor de EK verkiezingen 2011. De selectiecommissie heeft eind december haar kandidatenlijst aan het Landelijk Bestuur gepresenteerd, die het ter goedkeuring zal voorleggen aan het Unieconvent in januari 2011.

5 Overige activiteiten

5.1. Kaderschool

In 2010 heeft de Kaderschool 361 cursisten gehad. In 2009 waren dat er 355, in 2008 volgden 322 mensen een cursus van de kaderschool. Nieuw in het aanbod is de Masterclass christelijk-sociaal denken. Deze intensieve cursus voorziet duidelijk in een behoefte.

De competentiemeter is in 2010 operationeel geworden en vele malen gebruikt.

5.2. Scouting

Het opsporen en begeleiden van talentvolle mensen binnen de partij is een aangelegen zaak. De wethouderspool, die in 2009 was ververst, is in 2010 gebruikt.

Kandidaat-brugmeesters worden begeleid, als ze zich tenminste kenbaar maken bij de partij, hetgeen helaas niet altijd het geval is.

Verder heeft lange termijn-scouting vanwege de verkiezingsdrukke in 2010 minder aandacht gehad.

5.3. Doelgroepenbeleid

Om doelgroepen binnen de ChristenUnie beter te bedienen zijn een aantal werkgroep al enkele jaren actief. De werkgroep Inclusief gericht op vrouwen, staat onder leiding van Jetty Boerma. Menno Helmus is voorzitter van de werkgroep evangelischen. De werkgroep multicultureel is na een rustige periode weer actief geworden onder leiding van Eva Mabayoje. De werkgroep Rooms Katholieken is bezig met een studie over politiek relevante verschillen en overeenkomsten tussen de protestantse en RK wortels, wat betreft cultuur en inhoud. Dit wordt in 2011 voortgezet.

Er is een bespreking geweest met een aantal 'bevindelijk gereformeerden' uit onze achterban, over hun plaats in de partij. Dit wordt niet een werkgroep bevindelijken, maar krijgt wel een vervolg in een jaarlijkse bijeenkomst.

5.4. Internationale samenwerking

European Christian Political Movement (ECPM)

De ChristenUnie is lid van de ECPM, een organisatie waarin Europese christelijke partijen en volksvertegenwoordigers zich verenigen. In februari 2010 heeft deze beweging de officiële status van partij gekregen en daarmee ook Europese subsidie

De secretariaatsfunctie van de ECPM is geborgd in het Partijbureau van de ChristenUnie.

Nederlands Instituut voor Meerprijen Democratie (NIMD)

De ChristenUnie participeert in het NIMD door middel van het werk van een eigen partijcoördinator, de heer Frans Visscher.

Verder is de ChristenUnie vertegenwoordigd in het bestuur van de NIMD door de heer Ruud van Eijle. Het NIMD heeft een langlopend conflict met haar subsidieverstrekker, het ministerie van Buitenlandse Zaken. Hierdoor is de toekomst van het NIMD onzeker geworden.

Foundation for International Christian Democratic Development (FICDD)

In 2008 heeft de ChristenUnie de FICDD opgericht; een stichting ter bevordering van christelijke politiek in met name jonge, zich ontwikkelend democratieën. De besteding van de MATRA-gelden vindt ook plaats binnen deze organisatie.

Daarnaast is ondersteuning gegeven aan politieke of maatschappelijke organisaties, die aan de ChristenUnie verwant zijn, in Suriname, Curaçao, Bonaire, verschillende Midden-Amerikaanse landen en Haïti.

5.5. Gebed

De ChristenUnie is een partij van het motto *Ora et labora*, bid en werk. Door middel van reguliere (digitale) gebedsbrieven, maar ook door incidentele oproepen tot gebed en door het organiseren van gebedsbijeenkomsten voor verkiezingen heeft het bestuur hier in 2010 aandacht voor gevraagd. De heer Frans de Lange fungeert als landelijke stimulator van het gebed binnen de partij. Ook participeert de ChristenUnie in de landelijke gebedsdag.

6 Vooruitblik naar 2011

Punten die in 2011 de bijzondere aandacht van het Landelijk Bestuur zullen vragen zijn o.a. de volgende:

- PS verkiezingen
- EK verkiezingen
- Reactie op evaluatierapport 'Met hart en ziel'
- Voorstel tot aanpassing van de bestuursstructuur
- Onderzoek naar structuur van verenigingspartij versus ledenpartij
- Ledenwerving
- Permanente Campagne
- Verhuizing Partijbureau